

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Prečastitemu, prevzvišenemu gospodu vladiki
dr. Josipu Juriju Strossmayru,
 o priliki Njegovega štiridesetletnega vladikovanja
dne 8. septembra 1890.

In freta dum fluvii current, dum montibus umbrae
 Lustrabunt convexa, polus dum sidera pascet:
 Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt.
 Vergil.

Trikrat deset in dvakrat pet let minólo je danes,
 Kar Ti predal je v rokó žezlo nebeški Gospod.
 Mnogo je let to, je res, a mnogo in več dobročinstev,
 Ki si že storil jih Ti svojemu rodu v korist.
 Štejte vse dneve teh let, vse ure teh dnevov preštejte,
 Činom jih primerjajoč, ki so izvor Tvojih rok,
 Malo, premalo jih bo, toliko Ti dobrega delaš
 V blagost domovju, ljudem, sebi na večni spomin.
 Kakor prirodo pomlad, oživljaš Ti dragi si narod,
 Pot mu k omiki kažoč, k dobremu njega vodeč.
 Svetla prikazen si Ti, izredna na deblu človeštva!
 Kdaj se nam mož je rodil, koji jednak bi Ti bil?
 Kaži minolosti vek, kaži ga, ako imaš ga,
 Knjige dogodkov odpri, iskal ga bodeš zastonj.
 Reci sedanjosti tek, da ti ga rediš v svojem krilu,
 Kamor se koli ozreš, našel nikjer ga ne boš;
 Veli bodočnosti čas, da ti ga prineseš človeštvu,
 Dvomba o tem bo povsod, nikdo ne bode verjel.
 Silen si duh velikan, Ti človek si božje nadahnen,
 Velik si Ti učenjak, Bogu drag, rodu ponos.
 Krepkega naroda sin, a ljubiš sirote Slovence,
 Ljubiš Slovanov vseh broj, ljubiš človečji ves rod,
 V delih, kakor do zdaj, živi „mnogaja“ nam leta,
 Živi presrečen, vesel vsemu Slovanstvu v radósti.
 Ko pa se združiš kedaj v nebesih s Cirilom, Metodóm,
 Milostno gledaj na nas, prosí, da čuva nas Bog!
 Tvoja osebnost v izgled bodi vesoljnim Slovanóm,
 Sveti do konca svetá Tvojega uma jim svit!

B. Flegerič.

Nova jako važna postava.

Z dnem 28. junija t. l. je stopila nova, za vse odrasle može jako važna postava v veljavo; njo vedeti je vsakateremu nujno potreba, posebno, ker je zdaj v Avstriji vpeljana črna vojska. Le-ta postava ima, ako se ne izpolni, jako hude nasledke, kateri bi znali prav globoko in osodepolno seči v družbinsko življenje. Ker je torej nova vojaška postava vsakateremu vedeti tako rekoč dolžnost, hočem jo tukaj prevesti po izvorniku, ki je izšel dne 9. julija 1890 št. 37 in to sicer v domačem, kmetu razumljivem jeziku, pridenem pa še k besedi postave opazke, ki se mi zdijo potrebne. Postava se glasi:

Postava od 28. junija 1890 čez kaznovanje taistih, kateri ne poslušajo ali ne ubogajo poziva ali poklica k vojaški službi in onih, kateri v to neposlušnost zapeljajo.

§ 1. S pritrjenjem obedveh zbornic države, ukrenem Jaz sledeče: Vojaškega pregreška je kriv, kdor je vsled vojaške prisege zavezan in vojaškega poklica ne uboga; ako je ta neposlušnost ali neubogljivost neopravičena in trpi čez osem dni in to, kakor sledi:

1. Ako je bil vojak poklican k redni službi od svojega pristojnega poveljništva ali komande. 2. Ako je bil vojak poklican od Njih veličanstva presvitlega cesarja k nekoliki ali pa celi dopolnitvi cesarske vojske v vojskini red. 3. Ako izide poklic v času orožanja do ne oproščenih novincev ali do ne oproščenih nadomestnikov. 4. Ako izide poklic v času orožanja do častnikov v pokoji, ali na one brez dejanske službe.

Ta pregrešek je v času navadnega poklica, ako se ne uboga ali ne poslušajo in je v osmih dneh neopravičen, z ječo od treh mesecev do enega leta, in v času orožanja ali vojske pa z ječo od enega do pet let kaznovati. — Mladenči in možje, dobro si to vi zapomnite!

§ 2. Vojaškega prestopka pa je kriv, kdor je vsled vojaške prisege zavezan pa poklica ali poziva k vojaštvu ne uboga ali ne poslušajo, v sledečih primerljajih:

1. Ako je bil poklic k vojaški službi izdan, kakor se je poprej v § 1 omenilo, in on, kateri je bil k vojakom poklican, ne izostane čez osem dni.

2. Ako je bil poklic izdan k vojaški orožni vaji, ali k vojaški službi sploh, n. pr. ako so poklicani na novo potrjeni mladenči v vojake, da se izurijo.

3. Ako je bil poklic izdan k izredni stalni službi namestnikov ali nadomestnikov.

Prestopek v teh slučajih se kaznuje od enega do treh mesecev zapora. — Mladenči, ki še radi doma ostajate, ali pa popivate po krč-

mah, kedar vam je prvič k vojakom iti, dobro si to zapomnite.

§ 3. Vojaške osebe, katere niso vsled vojaške prisege zavezane, pa so dobile poklic k vojaški službi v času orožanja ali vojske, pa ne poslušajo ali ne ubogajo in izostanejo čez osem dni, krivi so pregreška in so kaznovati od šestih mesecev do dveh let zapora.

Ako pa izidejo poklici druge krati, tedaj je kriv taisti, kateri ne poslušajo ali ne uboga, prestopka in se bode kaznoval od enega do treh mesecev zapora. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Proséna vešča.

„Našo koruzo pa črvi jedó! Našega prosá so se pa črvi lolili!“ tako blizu so se pogovarjali minoli teden otroci mojega razreda. Ukazal sem jim, takoj drugi dan v šolo prinesiti po eden komad prosá in koruze, v katerih se nahaja ta neljubi gost. Prav začudil sem se, ko sem v roko dobil prosó z ovenelim látom in koruzo z večkrat prevrtanim stebлом. Ko sem pa steblo preklal, dobim v roko dva „črva“, koja sta vsled nepričakovanega odkritja ne malo ostrmela ter se pričela spenjati na vse strani. Po knjigi: „Die schädlichen und nützlichen Insekten in Forst, Feld und Garten von Dr. H. M. Schmidt-Göbel“ sem takoj in na tanko določil, da je „črv“ gosénice proséne vešče (Hirsezünsler — botys sylacealis).

Poslušajmo, kaj o tem škodljivcu piše naš nepozabljivi Erjavce v svoji zanimivi knjigi: „Naše škodljive živali v podobi in besedi“ na strani 252:

Proséna vešča je po spolu také različna, da so jo prej imeli za dve posebni vrsti. Samica je blede rujavo-rumenkasta in ima na prednjih krilih tri zveržene, jasno rujave pase in v sredi še dve taki lisi, ena je pikčasta, druga polumesečasta. Zadnja krila so na korenu sivo zaprašena in z dvema pasoma prepasana.

Samec je mnogo temnejši, rujavkasto siv in se izpreminja na škrlatasto; samo rese na prednjih krilih so blede rjaste, a na zadnjih pa rumenkaste. Na raztegljaj je nekoliko ožji od samice.

Metuljček se pokaže navadno meseca junija. Po dnevju je skrit in še le v mraku oživi in se osmucava okoli prosa. Zaplojena samica položi na vsako bilko po eno, po dve ali tri rumena jajčeca blizu gornje listne nožnice. Mlade gosénice, ki se za kacih 14 dni izvalé, zvrtajo se v bilko in potem stržejo in dolbejo po njej navzdol. Napadena bilka obledi pred časom in ne naredi nikoli také obine in bogate latí, kakor druge zdrave.

Gosenica je malo ne gola in svetla, zgoraj umazano-rujavkasta, spodaj belkasta. Vzdolž temnejše hrbtné proge stojite na vsacem obročku ob vsakej strani po dve črni bradovici. Tudi dušnice so črnikaste. Kakor smo zgoraj rekli, pomika se gosenica navzdol in ko je prosó dozorelo, prispela je dorasla gosenica v dno stebła do korenike, kjer tudi prezimi, kakoršna je. Še le prihodnje pomladi zabubi se v tencem svilenem zapredku.

Ako metulj ne najde prosa, odloži jajca tudi na konopljo, na hmelj in na koruzo, katere kvari prav tako, kakor proso.

Ker proséna večša biva v strnišči, pokončaš jo, ako strnišče, kar moreš, globoko podorješ. Pri tem pride gosenica takó globoko pod zemljo, da ondi pogine, in če bi se tudi katera zabubila, gotovo metuljček ne pride na vrh. Še z večjim pridom pa zatreš večšo, ako jeseni pospraviš strnišče z njivi in je se žgeš. Razumeva se, da je s koruziščem treba tudi tako delati.

Anton Petriček, učitelj.

Sejmovi. Dne 5. septembra v Šentilji v slov. goricah, na Planini in pri sv. Vidu blizu Ptuja. Dne 9. septembra v Radgoni, v Gomici, v Kamnici, v Šentjurji v slov. gor., pri sv. Jederti, na sv. Gorah, v Vojniku, v Kapeilah, pri sv. Lovrenci na Prišlinu, v Rušah, v Gornjem gradu, v Zrečah, v Slivnici pri Mariboru, v Zibiki, na Tinskem in na Spodnji Polskavi. Dne 10. septembra v Dobji. Dne 11. sept. v Loki in dne 12. sept. pri sv. Petru v Radgoni.

Dopisi.

Iz Šaleške doline. (Svečanost.) Pri sv. Ani v Framu je bila dne 30. julija nenavadna svečanost. Obhajali so namreč ta dan 25. letnico gg. duhovni lavantske škofije, ki so bili leta 1865 v duhovnike vredjeni. Vdeležili so se te pobožnosti gg.: Simon Gaberc, Alojz Kos, Anton Kocuvan, Miha Plešnik, Jožef Sovič, Filip Vihar, vsi vredjeni 29. junija 1865 t. j. pred 25 leti in pridružila sta se njim tovarša Jakob Trstenjak in Fran Smrečnik, posvečena 17. julija 1864. Jubilate so osebno še pozdravili prijazni čestiti sosednji župniki Selnički, Polskavski in Slivniški. Prišli so pa gg. jubilanti večnemu Bogu se v najgorkejši pobožnosti, kakor je le katolški duhovni zmorej, zahvalit za prevažne dobrote božje prejete v 25 letih, prosit za božjo milostno pomoč v prihodnje, se spomnit in molit za svoje rajne brate, ter v bratovski ljubezni se pozdravit in med sebo se razgovarjat. Prostorna cerkev sv. Ane bila je v prekrasen prazničen kinč oblečena; zastave cesarske in narodne so vihrale iz stolpa in hramov; vbrano pritrkanje zvonov, grómenje iz topičev že na predvečer in drugi celi dan noter

do odhoda jubílantov oznanjevalo je redko slovesnost dneva. Na dan jubileja so ob 6. pri altarju sv. Ane se začele tihe sv. meše, pri katerih so pridni Framčani, ki so že pred prvo sv. mešo napolnjevali hišo božjo, z ginljivo pobožnostjo sv. rožnivenec molili, sv. zakramente prejemali in cerkvene pesmi prepevali. Ob 10. uri se je začela slovesna božja služba. Okoli 100 belo oblečenih in ovenčanih deklic je pred farov prišlo v procesiji po jubilate, njim v izbrani premili besedi k 25 letnici čestitalo, šopke delilo in zopet v procesiji v krasno cerkev vodilo. Ondi so jubílant Al. Kos v svoji znani zgovornosti nam razlagali pomen svečanosti in se ozirali na pretečenih 25 let in na bodoči čas, pa nam tudi povedali, da letnik jubílantov je bil nenavadno močen. V bogoslovje jih je vstopilo 22 mladih gospodov; iz bogoslovja pa jih je komaj 15 prišlo in izmed teh jih je sedaj živih samo 9. Beseda je bila milobna ter jubílantom in vernim premogočno srca ganila. Po pridigi so zahvalno sv. mešo g. Trstenjak popevali, mrtvaško sv. mešo pa g. Sovič, pri katerih sv. mešah so framska dekleta po cerkvi tako milo popevala, da so jih tujci morali občudovati. Po sv. meši so jubílanti v dušni mir svojih rajnih tovaršev bratov pri cerkvi zapeli „libera“, opravili mrtvaške molitve in s tem je bil konec lepe cerkvene slovesnosti. V farožu se je jubílantom ta část zgodila, da so prijazni gg. predstojniki občin in g. nadučitelj njim čestitali k 25 letnici ter v čisti slovenski besedi njim srečno bodočnost želeli. Njim, lepo pevajočim družicam in vsem pobožnim Framčanom naj bo hvala. Pri obedu, katerega so radodarni jubílant g. župnik Gaberc v farožu pripravili, so jubílanti v lepih napitnicah se hvaležno spominjali svojih prevzvišenih predpostavljanih, so drugi drugemu želeli še mnoga leta, ter si v roke segli, da se, če Bog da, hočejo čez 5 let zopet sniti. Bila je to res prav lepa slovesnost — za jubilate sicer milo-tužna, katero so g. župnik Gaberc v Framu priredili: Slava njim!

Iz Laškega okraja. (Obč. volitve.) [Konec.] Izid volitve dne 7. avgusta 1890 v občini sv. Krištofa nas jasno uči, da moramo biti vedno opazni, ter da ne smemo našim nasprotnikom nikdar in nikjer zaupati; kajti oni ne zbirajo veliko med sredstvi, s katerimi bi nas premagali; ker so na slovenskih tleh v manjščini, primejo precej za prvo boljše sredstvo, je li postavno, ali nepostavno, za to jim ni veliko mar, samo, da dosežejo svoj namen. Propad narodne stranke v občini sv. Krištofa naj bode vsem drugim občinam Laškega okraja v svarilo. Zapomnijo naj si ta slučaj posebno občani v Marija Gradu; v zadnjem času ondi niso namreč razmere, kar zadeva občinske služabnike, ne za pičico boljše, kakor pri občini

sv. Krištofa. Bližajo se tudi tam občinske volitve. Dolžnost vsacega narodnjaka je toraj, da volilce že zdaj opozarja na nevarnost, katera tudi tej občini od lažiliberalne stranke preti. Izpodbujeni po zmagi v občini sv. Krištofa bodo nasprotniki tudi v tej občini napeli vse svoje moči, da tudi tam spravijo vsaj nekaj svojih v občinski zastop. Ta nevarnost je tem večja, ker imajo vsi nemčurji v Laškem trgu tudi volilno pravico v občini Marija-Gradec. Dosedajni narodni zastopniki te občine bodite oprezni, dokler je čas; kajti po toči je zastonj zvonjenje. Nikar se ne zanašajte eden na drugega, rekoč: bodo že brez mene opravili itd. temveč vsak se naj poslužuje svoje volilne pravice; ne zanašajte se na obč. služabnike, kateri bi Vas znabit v merodajnem trenutku pustili na cedilu in potegnili za drugim vetrom, na služabnike, kateri le gledajo na veliko plačo in skrbijo, kakó bi si še kaj več pridobili. Toraj občani in volilci občine Marija-Gradec imejte osodo občine sv. Krištofa takó vedno pred očmi; čujte in ne zaspite, da ne pride kje sovražnik in Vam ne naseje ljulike med pšenico; bodite oprezni, dokler še je čas! Pokažite posebno Vi vrli Šmiklavčani, da ste na slovenskih, domačih tleh, da ste polnoletni in zmožni, da lahko sami gospodarite in da ne potrebujete tujih, lažiliberalnih jerobov! Pridite, kadar bo treba polnoševilno k volitvi in volite složno može, nasvetovane Vam po Vaših narodnih voditeljih. Če boste tako storili, potem bode zmaga gotovo Vaša: v to pomozí bog!

Rodoljub.

Iz Braslovč. (Oprostitev.) Pri zadnjem državnozbornem zasedanju je naš vrli g. M. Vošnjak večkrat omenjal krivične obsodbe pri okrožnem sodišči v Celji. Navajal je slučaje Hauke, Kresnik in kot najnovejšega, ki je pa tedaj deloma visel še v zraku, slučaj Apat. Ker ste pravdi Hauke in Kresnik dognani, hočem samo malo osvetliti dogodek Apat, kateri sega v najnovejši čas. Leta 1879 nastal je iz nepoznatih vzrokov pri Hriberniku, sosedu Apatovem, ogenj. Kmetijsko poslopje Apata, ki je od Hribernikovega lesenega gospodarskega poslopja oddaljeno samo tri korake, uname se par minut pozneje. Vsakedo izmed cenj. čitateljev „Slovenskega Gospodarja“ si lahko predstavi enak slučaj. Kolika je zmiraj razburjenost med ljudstvom, če nastane kje požar, posebno če se ne zna za pravi vzrok, kako da je nastal ogenj. Ravno tako bilo je tudi tukaj. Ugibalobalo se je to in to, a pravega ni nihče vedel. Kot najbolj gotovo se je razpravljalo, da je zažgala Julijana Smerečnik, dekla pri Apatu, in da bi jej bil ponudil Apat polovico zavarovane svote, če zažge. Ker pa ni nihče imel pravih dokazov, je stvar mirovala do leta 1886. Ko pa je leta 1886 bila umorjena Julijana Smerečnik, so takoj obdolžili Apata, da bi jo

bil on umoril, naj bi ji bil za zmiraj zavezal jezik. Apat bil je leta 1886 pred porotniki v Celji obsojen zaradi umora in požiganja z 10 proti 2 glasoma, deloma pa jednoglasno v dosmrtno ječo. Spomladi tega leta ovadil se je neki France Rössner sam, da je on Julijano Smerečnik umoril, ter da je tedaj Apat bil po nedolžnem obsojen. Meseca aprila t. l. bil je Rössner obsojen v 7 letno ječo. Deželna nadsodnija v Gradci odredila je novo preiskavo proti Apatu, in tako je prišlo, da se je on moral dne 9. avg. zopet pred porotniki zagovarjati, kjer ga je vestno in točno branil gospod dr. Sernec. Porotniki so pa njim stavljeno prvo vprašanje, je-li zatoženec kriv požiganja, jednoglasno zanikali. Konečno moram Vam še, gosp. urednik, kot „curiosum“ povedati, da je zavoljo svoje resnicoljubnosti in temeljitosti poznata „Deutsche Wacht“ v svojej 63. številki pisala, da se namerava Apat v Ameriko izseliti, kar je pa, kakor mi je iz verodostojnega vira znano, le-izmišljeno.

Iz Slov. goric. (Šulvereinovci.) No zopet so imeli nemčurji pri sv. Lenartu vesel dan v krčmi g. Sekola, zbobnali so namreč zborovanje šulvereina. V nedeljo dne 20. julija popoldne ob štirih so se začeli zbirati in čakali so Mariborske zveličarje, a glejte štrkovec; čakali so že do sedme ure in se žalostni ozirali po cesti, a vendar izvoljenci niso prišli, kje je pa tudi Weitlof? Prvi jo je, se ve, da pod imenitni Sekolov gaber, ki se pa na veliko žalost nemčurjev bojda začne sušiti, primahal predsednik šulvereina za okolico sv. Lenart, g. Mravlagg, usnjar s svojimi kožarskimi pomočniki, in to zavoljo tega, da je podal lahko vsakemu prišlecu rokó. Za njim so pripihali ostali sv. Lenartski posilince, kakor: dr. Wittermann, ki zna prav dobro zdrave ljudi „vračiti“; trgovca Sedminek in C. Kaufmann s svojimi komiji, in ta proti temu, da so prazne — izvoljene prostore zasedli. No izlasti Sedmineka ni smelo manjkati, misleč, da se je od žuljev Slovencev obogatil, zatoraj sedaj že lahko po njih mlati in v šulvereinskem zboru zabavlja. Drugi izvoljenci so bili: dr. Beneš, ki je, akoravno je sedel v senci, imel menda od radosti slamiški krajnik čez čelo upognjen. Šulvereinski shod so poveličali tudi g. c. kr. okr. uradovodja, zemljiščni knjigovodja ter dva uradna pisarja, ki sta častno zastopala svoje doma ostale tovariše. Ne pozabimo tudi dveh učiteljev, dobrih, iskrenih gospodekov, za narod vse hvalno vnetih, nadučitelja Reicha in učitelja Mohora. Imeli so med seboj tudi kovača in slikarja Pivca; poslednji je morda vsakega posebej naslikal, da se slike pošljejo Weitlofu na ogled. Pozabiti ne smemo g. Ropa in treh kmetov in dveh zalih gospodičin, ki ste častno zastopali ostale tovarišice. Prignali so tudi

imenovanci svoje ljube ženke in drage otročiče s seboj. Zadnji gost je morda bil g. Peliska, urar, in ta mislimo radi tega, ako bi se kateremu teh imenitnih pragermanov ura ustavila, jih lahko takoj popravi. Z otroki in z ženami je bilo vseh 40, mož pa sodimo le 12. Mogoče, ako je še po noči prifrčal kak netopir. To vam je sv. Lenartska inteligencija. Godbo so imeli domačo, akoravno so jo bili pred nekaterimi leti v „Marburgerci“ hudo izdelali radi tega, ker je igrala pri slovenskem shodu. Kaj pa je z onimi piščeti, katere so za šulvereinske potrebe umorili, pa jih je njim ostalo? Živio Slovenci in družba sv. Cirila in Metoda!

Od sv. Jurija ob Taboru. (Bralno društvo.) Naše novo bralno društvo je imelo v nedeljo, dne 24. avgusta svoj prvi občni zbor, kateri se je vsestransko dobro obnesel. K društvu je pristopilo že zdaj petinštirideset članov, mnogo še jih je pa svoj pristop zagotovilo. V odbor so voljeni sledeči gospodje: V. Korun, profesorski kandidat, za predsednika; B. Brišnik, krčmar, za podpredsednika; J. Winter, župan, za blagajnika; L. Apat, zastopnik banke Slavije, za tajnika; F. Rak in M. Kobale, kmečka sinova, za odbornika. Pregledovalci računov so: g. F. Šorn, nadučitelj; gosp. Martin Ropas, izdelovatelj glasovirjev; gđc. P. Jug, poštna upraviteljica. Društvo si je naročilo najboljše slovenske liste in „Südst. Post“, dočim se mu po članovih darujejo štiri slovenski, trije nemški in dva srbska lista. Društveni knjižnici se je vložil temelj z mnogimi darovanimi knjigami. Bralna soba je v hiši g. podpredsednika B. Brišnika.

Iz Celja. (Südmark in Sokol.) Razložek med tema društvoma je gotovo velik. Südmark je tuje velikonemško društvo, katero zaradi grdega njegovega namena vsak zmeren in pošten Nемеc zaničevati mora; Sokolsko društvo pa je domače, zrastle na naših tleh in skrbi samo za krepko in probujeno slovensko mladino. — Südmark ima 7. in 8. septembra shod Velikonemcev, Sokol pa svojo vsnovalno slavnost. Da Slovenci pokažemo, da Südmarkerji nimajo na južnem Štajerskem ničesar opraviti in da jih mi zaničujemo, kakor zaslužijo, domače društvo pa ljubimo in spoštujemo, svetovali smo zadnjič, naj kresovi posvetijo Südmarkerjem pravo pot. Slovenski posestniki bodo to tudi gotovo naredili, nikakor pa ne z „ajdovico“ kurili, kakor se je nekje svetovalo. Komu da slavnost velja, če Velikonemcem ali Slovincem, bode se 7. septembra lahko spoznalo.

Iz Ljutomerskih goric. Letos je minolo baš sto let, kar je naš zgodovinpisec l. 1844 umrl župnik pri Mali nedelji, Anton Krempelj ugledal beli dan. Mnogo se je že o tem ugibalo, kako bi se temu za domovino zaslužnemu možu postavil dostojen spomenik. L. 1867. nabralo se

je v to bilo že okoli 280 fl. Podobar Fr. T. v Mariboru je od te svote prejel 250 fl., sklesal lepo mramorno podobo Klijo, a vsled neugodnih razmer preminil je ta umetnik in tudi podoba ž njim. Kakor mi je nek rodoljub iz Radoslavec pripovedal, našla se je ta podoba, toda pohabljena, a poganske podobe na krščanskem pokopališču itak staviti ne sodi. Ne bi-li se kakim drugim načinom še tega leta postavil Kremplju na pokopališču trajni spomenik; rodoljubi, ali boste dali, da prah kosti slavnega pokopnika veter razpiše? F. B.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V tem času se že izvršijo brž vse volitve v dež. zbor, kjer še je treba, samo v nižji Avstriji še bodo le v drugi polovici tega meseca. — Nemški liberalci se jezé čez silo, ker je v Lincu, glavnem mestu gorenje Avstrije, dobil dr. Beurle pri ožji volitvi za dež. poslanca večino za se. Doslej je bilo to mesto skorej popolnem v rokah liberalcev, ki se bratijo z judi, dr. Beurle pa jih ne mara. To pa je seveda velika nesreča! — Baron Kübeck ces. namestnik v Gradcu in grof Wurmbbrand dež. glavar štajarski sta dobila častno meščanstvo v Hartbergu. — Štajarski dež. zbor se snide že brž prve dni druge polovice tega meseca in je čudno, da še o novem namestniku dež. glavarja ni duha ne sluha. Ni pa dvoma, da bode grof Wurmbbrand dež. glavar tudi za prihodnjo dobo dež. zbora. — Za koroške Slovence še ne napoči tako brž den rešitve, kajti vsi uradi, deželni in državni, so na strani nemških liberalcev in kakor se vidi, nima ministerstvo še volje, da spremeni v njih kaj na ljubo slov. ljudstvu. — V Beljaku praznuje v nedeljo in ponedeljek tamošnje gasilno društvo svojo 25letnico in delajo se velike priprave za to, da bode vse, kar leze in gro z liberalci, veselo. Razume se, da bode o njej vse nemško in da za Slovence tam ni prostora. — Po Kranjskem pričeli so nemškutarji znova sem ter tje svoje rogoviljenje, izlasti po Gorenjskem, kjer je nekaj tovaren in pa v njih se ve, da tujih uradnikov, vzdiguje žulverein svojo glavo pa tudi südmark že ima ondi svojo podružnico. — Železnica iz Ljubljane v Kamnik še ne bode do oktobra gotova, ampak še le kje sredi novembra meseca. — V Tolminkem okraji na Primorji so na novo izvolili dr. Gregorčiča v dež. zbor, nasprotnikov ni bilo pri volitvi nobenih. — V Trstu se je uni dan zopet nastavila petarda in je težko ranila nekega otroka. V odboru mestnega zastopa so njegovim starišem podarili 100 gld. vrhu tega pa še izrekli svojo nevoljo nad petardisti. Vse prav, toda ali si jih niso možje v mestnem zastopu samem izredili? — Pri novih

volitvah na dež. zbor v Istri so izvoljeni vsi trije narodni kandidatje. — V Spljetu, v Dalmaciji, so imeli te dni imenitnega gosta, nemško cesarico udovo Friderik. — Za 40letnico škofa Strossmayerja se delajo v Djakovu in po Hrvaškem velike priprave. Če jih le madjarska vlada ne bode dela pod klop — s svojo prepovedjo! — Na Ogerskem si pridobiva vlada grofa Szaparyja čedalje več moči v srei prebivalcev in to menda na veliko jezo Tisza, ki še misli, da brez njega Ogerska ne shaja.

Vunanje države. One dni je priplula velika ladija naše avstrijske države do Rima in njeni častniki so brž prosili, naj bi jih sv. oče Leon XIII. vsprejeli. To so sv. oče tudi kaj prijazno storili. Italijanski vladi pa ta prošnja častnikov brž ni bila po volji. — Po Italiji je vse polno društev, ki so zoper nas, zoper Avstrijo. V novem času pa so tako rogovilili v njih, da jih je celo Crispi, ki nam nič ni prijazen, razpusil. Vsled tega pa je veliko kriča v teh društvih zoper njega, toda zna se, da vrana vrani ne izključe oči. — Na Francoskem dela vlada, ki je v rokah samih framasonov, še vedno na vse kripilje, naj iztrga šole iz rok katol. duhovščine. Boji se po pravici, da ji gre s časom za glavo, če ne vzame katol. duhovščini po polnem moči do srca mladine. To je sicer huda doba za katol. cerkev, ali tem lepša ji napoči, kedar se ljudstvo prepriča, da brez nje ni blagostanja. — Na Angleškem, posebno pa še na Irskem jim je bolezen vničila krompir in to je za uboge ljudi velika nesreča ter se je bati občne lakote, vsaj pri ubogih Ircih. — Nemški cesar Viljem se je vrnil iz Rusije in sedaj ves svet ugiba, kaj da je kje dosegel pri caru, ali nam se dosdeva, da nič posebnega. V naših časih se ne delajo tako — pri obedih — velike spremembe, ki zadevajo velike države. — Da nam Rusija ni prijazna, to vemo, ali tega so največ krivi naši Madjari in drugi velikaši, ki ne trpé Slovanov in zato ščujujo zoper Rusijo, po našem menjenju na našo nesrečo. — Zopet se pravi, da se izkliče Bolgarija k malu za neodvisno in da privoli v to sedaj tudi Turcija. Ni za to, da človek verjame. — Srbi so izpoznali, da je bolji bližnji sosed, kakor pa daljni strije, zato delajo sedaj na to, da se spravijo z Avstrijo, pustijo pa Rusijo bolj na strani. To je, mislimo, za-nje tudi najbolj pametno. — Pri turski vladi se vidi, da nima veliko moči ter še navadnih roparjev ne more ugnati. Kar pri belem dnevu vderó v vasi ter odženejo premožne ljudi s seboj ter jih izpusté še le čez dolgo za drago odkupnino. — V Afriki, v Zanzibaru je sultan preklical svojo prepoved gledé na sužništvo, to pa zato, ker mu ni bilo drugače več obstati. Sedaj mora pa angleška vlada storiti svojo dolžnost ter zatreti trštvo s sužnji. — V južni

Ameriki se polega razburjenost med republikami ter je sedaj blizo, da pri vseh že mirno. — V severni Ameriki pa so bilo hude nevihte in tudi požari na večih krajih. V Chicagu je zgorelo veliko gledališče; v požaru je prišlo več ljudi ob življenje.

Smešnica 36. Mladič, malo ne še moker za ušesi, zapali si smelo cigareto v necem društvu ter kakor je v društvih navada, vpraša: „Gospôda, ali Vam težko stori moje kajenje?“ „Nam?“ odvrne stara gospa, „Ne, pa Tebi!“

Razne stvari.

(Blagoslovljenje zvonov.) Premil. knezoškof se odpeljejo jutre v Celje ter blagoslovijo v soboto nove zvonove mestne župnijske cerkve. V nedeljo potem imajo slovesno sv. opravilo v župnijski cerkvi sv. Daniela in v ponedeljek, na dan male maše, v podružni cerkvi Marije Device.

(Premeščenje.) C. kr. namestnije svetovalec in okr. glavar v Mariboru, visokorodni Viktor baron Hein, pride k c. kr. namestniji v Gradci; za nekaj časa pa še opravlja posle okr. glavarja v Mariboru

(Imenovanje.) Gospod Henrik Schreiner, profesor na c. kr. učiteljski v Bolsanu, pride za ravnatelja na c. kr. učiteljski v Mariboru.

(Slov. vsporednica) Slov. stariše, ki pošljejo svojega sina na c. kr. gimnazijo v Mariboru, opomenimo, da se odpre letos že drugi letnik slov. vsporednice. Za novinca je pač velika dobrotá, če se poučuje v jeziku, ki ga dobro razume in zato veliko lažje shaja v šoli.

(Drž. poslanec) vlč. g. dr. Gregoréc ima dne 14. septembra volilni shod v prostoriyah J. Vaupotiča v Ljutomeru in kakor se nam javlja, misli sklicati potem shod še na gornjem Dravskem polji.

(O volilnem shodu) na Slatini se nam poroča, da je bilo na njem veliko volilcev, med njimi vsi župani iz okolice ter so hvaležno vzprejeli poročilo g. poslanca dr. Gregoréca. Izlasti je ugajalo volilcem poročilo o verski šoli, kmečkih zbornicah, izvrševanju člana XIX. osnovnih postav in združenju vseh slov. pokrajin v eno upravno skupino.

(Vabilo.) Bralno društvo pri sv. Juriju ob Ščavnici priredi v nedeljo 7. t. m. po večernicah v domači šoli „Besedo“ s poljudnim zgodovinskim govorom o kmečkih puntih leta 1515 in 1573, ter s predavanjem Aškrcve „Stare pravde“. Vmes peli bodo domači pevci razne slovenske pesmi. K obili udeležbi vabi uljudno Odbor.

(Izlet.) Udje „bralnega društva“ v Jarenini mislijo napraviti v nedeljo dne 14. sept. popoldne izlet k M. Muršecu, veleposestniku

in gostilničarju v Cerknici, župnije Šentiljske. Razumeje se, da se jim pridružijo lahko tudi drugi rodoljubi.

(Razstava konj.) V nedeljo, dne 7. septembra je razstava konj v Gradci in v torek, dne 9. septembra ob treh^h popoldne je potem premiranje.

(Slovenski zemljepisni atlas.) V rokopisu imam pripravljen slovenski zemljepisni atlas, ki bode v prvi vrsti raznovrstnim slovenskim šolam primeren. Ako dobim dovolj naročnikov, hočem ga sam založiti, čeravno se mora vtakniti v tako delo veliko denarja. Uljudno vabim torej vseskupno slovensko občinstvo na obilo naročbo prvega slovenskega šolskega zemljepisnega atlanta, čegar cena bode 1 glđ. Naročnine ni treba naprej pošiljati.

Ivan Lapajne, šolski ravnatelj.

(Za dij. kuhinjo v Mariboru) so darovali: Na primiciji č. g. Štrakla nabrali 3 fl. 60 kr., č. g. Zupanič, župnik Ožbaltski 5 fl., č. g. Venedig, župnik Središki 5 fl. Bog plati! Predstojništvo dijaške kuhinje v Mariboru lepo prosi, ker se začinja novo šolsko leto, da bi se tudi darežljivost prijateljev dij. kuhinje ponovila in pomladila.

(Smrt.) Našega rojaka, c. kr. finančnega tajnika Karola Lubeč v Gradci zadela je huda nesreča: mlada njegova soproga je dne 23. avg. nenadoma umrla, zapustivši mu četvero malih otročičev.

(Žganje.) Na Kranjskem popije poprek vsaki prebivalec 2·14 litra žganja; največ se ga popije v okolici Ljubljane, kjer ga odpade na prebivalca po 5·02 litrov, najmanj pa v okolici Črnomlja. Tu ga spije poprek vsaki prebivalec le 0·21 litra.

(Ogenj.) V Obrežu pri Središču je pogorelo pretečeni teden 5 hiš in več hlevov, na Brebrovniku dve hiši, na Humu en oral hoste — in to vsled malomarnosti.

(Huda jeza.) Pri sv. Juriji v slov. goricah je neka ženska nezakonsko dete svoje hčere ubila s polenom ter ga potem pogrebila v svojem vinogradu. Se ve, da so nesrečnico zaprli

(Župnijski izpit.) Za župnijsko skušnjo oglasila sta se čč. gg. Gregor Presečnik, kaplan v Poličanah in Lovro Kramberger, kaplan v Slivnici pri Mariboru.

(Nesreča.) V koritu se je utopila dve leti stara hčerka Hriberška pri sv. Mihaelu nad Mozirjem. — V Soteski pri Novi cerkvi pa je padla poltretje leto stara hčerka Novakov v mlinsko strugo in so izvlekli že mrtvo iz struge.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jak. Hribernik, kaplan v Braslovčah, postal je spiritual v kn. šk. duhovnišči v Mariboru. Č. g. Jakob Kitak, kaplan v Galiciji, prevzel je

oskrbovanje tamošnje župnije. C. g. Gregor Presečnik, kaplan v Poličanah, pride za kaplana v Braslovče in č. g. Anton Mojžišek, kaplan pri sv. Barbari nad Vurberkom, gre v Poličane. — Umrli je č. g. Jože Matoh, župnik v Galiciji, dne 29. avgusta v 74. letu svoje dobe.

(Za družbo duhovnikov) so meseca avgusta vplačali čč. gg. Keček 11 fl., Kapus 4 fl., Šparhagl 2 fl., Planinšek 1 fl.

Loterijne številke:

Gradec 30. avgusta 1890:	52, 25, 83, 19, 32
Dunaj	64, 49, 11, 22, 85

Oznanilo.

Podružnica Ciril in Metodova za Vuhred-Marenberški okraj ima svoje letno redno zborovanje dne 14. septembra 1890 popoldan ob 4. uri v Vuhredu v g. Neuwirtha hiši s sledečim sporedom:

1. Letno poročilo načelnika;
2. Volitev načelnika in odbornikov;
3. Sprejem letnih doneskov in novih udov;
4. Razni nasveti. Načelnik.

Preseliti se želi

v trg ali faro na slov. Štajarskem, umetni ključarski mojster, cerkveni urar, puškar in kovač za več sort orodja in strojev. Kdor mu vé za tako mesto, naj to naznani „Slov. Gosp.“

Dražba.

Dne 9. septembra t. l. dopoldne ob 10. uri se bodo sledeče, še konkurzni masi Rudolfa Ratthofa, pl. Seeberga v Thurn Šaleku spadajoče reči namreč: hišni mlin z znamenjem: „Hofer & Schwarz, Wien Nr. 111“ v cenilni vrednosti po 200 fl., potem 220 lés ali mrež za hmelj sušiti v vrednosti po 50 fl. in kipe (Ballen) samih mrež za hmelj sušiti v vrednosti po 4 fl. prostovoljno prodajale.

Dražba se vrši pri posestniku po domačem Vaga v Škalih. — Prosi se za obilo udeležbo.

1-2 Konkurzne mase oskrbnik:
Notar Kačič.

Na prodaj.

Novozidan hram pri Mariji D. v Brezji na okrajni cesti s 3 hišami, 2 kuhinjama, 2 kletmi, blizu 4 oralov njive, lesa in travnika pri lastniku J. W. Več se izvé v trafiki gosp. A. Maresch v Magdalenskem predmestji v Mariboru.

Razglas.

V občini Dobrni v Celjskem okraji se bode letni in živinski sejem, ki je bil do sedaj vedno v ponedeljek po rožnivi nedelji s privoljenjem vis. c. kr. namestništva Gradškega prestavil na **četrtek v kvaternem tednu III. četrletja**. Letos je ta četrtek dne 18. septembra.

Jožef Kok, župan.

Zaloga mizarskega in opvarskega pohištva **Konrada Wölflinga**

Gosposke ulice št. 28 **Maribor** Gosposke ulice št. 28
priporoča bogato asortirano zalogo
žleбенega in narezanega pohištva za spalnice,
postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in na-
pravnih miz,
kakor tudi raznih
tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov,
otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih
vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih

zreal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim
in črnim, kurnis in roset

 po najnižji ceni.

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ceniki
brezplačno in franko. 3-12

Učenec se takoj sprejme pri **J. Leeb**, krojaču v **Ma-
riboru**. 2-2

Živinski sejem

bode na Ruško soboto (13. septembra)
pri **sv. Antonu v slov. gor.** 2-2

Specerijsko blago
najboljše kakovosti
prodaja po najnižjih cenah
Milan Hočevar
v **Celji**
Graške ulice št. 3. 8-12

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in naj-
cenejšo žganico. 13

Znamenit zaslužek,

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo
izarjene in zanesljive osebe (dosluženi žendarji
imajo prednost), katere pridejo z ljudmi pogo-
stoma v dotiko. Pisma pod naslovom: **G. S.
1890 Graz poste restante.** 19-25

Vsake vrste staronemške **lončene peči**

belo, zeleno in rjavo steklene se dobijo po
nizki ceni pri

Alojz Černe,
v Mozirji, Štajarsko.

8-10

Dr. Rosa-jev zdraviln balzam

je več, kakor 30 let znano, prebavljanje,
tek in odhod vetrov pospešujoče brez bo-
lečin delujoče

domače zdravilo

Velika steklenica 1 gld.,
mala 50 kr., po pošti
20 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo natisnjeno za-
konito zavarovano varstveno znamko.

Zaloge blizo v vseh lekarnah Avstrijsko-Ogerskega.

Tukaj se tudi dobi

Praško domače mazilo

pospešuje očiščenje in zacelenje ran na
izvrsten način ter potolaži bolečine.

V škatljah à 35 kr.
in 25 kr.
po pošti 6 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo pritis-
njeno zakonito zavarovano
varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner v Pragi

št. 203-204, Kleinseite, lekarna pri „črnemu orlu“.

 Zdravila razpošiljajo se vsaki dan.

13-26